

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an

la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul posta

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, secțiunea I*: Vasile a Macastroaei cu Domnica I. D. Andrei Ciornenschi și alții. — *Secțiunea III*: Ministerul de finanțe cu Christache Mihailof.

Curtea de apel din București, secțiunea III: Firma F. Martin & Comp. S-sori D. H. Ivry cu Sindicul falimentului A. Rosentzweig.

Tribunalul județului Bacău, secțiunea I: Gh. C. Chiticaru cu V. N. Chiticaru.

Deschiderea anului judecătoresc la tribunalul Romanaii.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 28 Mai 1913

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Vasile a Macastroaei cu Domnica I. D. Andrei Ciornenschi și alții

ÎNCHERIERI PREPARATORII. — PREJUDECAREA FONDULUI — RETRACTARE. — CĂI ORDINARE. — UZUFRACT. — DREPTUL VĂDUVEI SĂRACE. — ART. 160 PR. CIVILĂ.

După art. 160 pr. civilă, judecătorii nu sunt legați de hotărârile pur preparatorii, dar sunt legați de acele hotărâri care, fără a hotărâ în totul pricina, prepară deslegarea ei, de oarece în asemenea caz, hotărârea rezolvind un drept al părților, prejudică fondul însuși al pricinei și constituie un lucru judecat asupra căruia judecătorii nu mai pot reveni, iar îndreptarea, retracarea sau reformarea unei hotărâri se face nu-

mai după cererea părților și pe căile ordinare de atac.

Prin urmare, din moment ce tribunalul prin o încheiere pregătitoare a recunoscut recurentului dreptul la porțiunea de uzufruct convenită mamei sale și ca urmare dreptul de a dovedi cu martori calitatea de femeie săracă, acelaș tribunal nu mai poate reveni asupra hotărârei sale schimbându-i soluțiunea, fără a viola art. 160 al. 2 pr. civilă, săvârșind astfel și un exces de putere.

No. 400. — Casată, în urma recursului făcut de Vasile a Macastroaei, sentința tribunalului Dorohoi No. 58 din 1910, dată în proces cu Domnica I. D. Andrei Ciornenschi și alții.

S'au ascultat d-l avocat Netter Comărnescu, din partea recurentei, în dezvoltarea mijloacelor de casare; d-l avocat I. Codreanu, din partea intimăților, în combateri; d-l St. Stătescu, procuror, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de recurs:

«Eces de putere și greșită interpretare a art. 160 pr. civilă, intrucât tribunalul prin jurnalul de fond No. 7058 din 1910, mi-a recunoscut dreptul meu de succesiune la a 3-a parte în uzufruct în plină proprietate în averea rămasă dela N. a Macastroaei cu drepturile mamei mele ca văduvă săracă în baza art. 684 cod. civil; că prin acelaș jurnal mi se admisesse dovada cu martori pentru a stabili că mama mea Elena Macastroaei era în adevăr săracă la 1864, data improprietăririi; că tribunalul prin sentința sus menționată prin exces de putere revine în totul asupra jurnalului de

fond, fără alt motiv decât făcând aplicarea art. 557 cod. civil, ca și cum tribunalul ar fi ignorat existența acestui articol în momentul când prin jurnalul de fond îmi recunoscuse drepturile mele de succesor; că prin acest fapt a violat și dispozițiile art. 160 pr. civilă, după care tribunalul era legat prin dispozițiile jurnalului de fond sus menționat și nu putea reveni întrucât preparatorul admis prin acel jurnal prepară deslegarea pricinii».

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că recurentul Vasile a Macastroaei a chemat în judecată pe intimați ca fiii și moștenitorii Mariei a Hritculesei, născută Macastroae, pentru a se ordona eșirea din indiviziune și împărțela în două părți egale a averii rămasă pe urma mamei lor Elena N. Macastroae, compusă din 380 ari, 37 c. a., cu care a fost împroprietărită numita după legea rurală din 1864;

Că judecătorul de ocol a respins această acțiune constatând că la 1864 Elena N. Macastroae n'a fost împroprietărită personal; că împroprietărirea s'a făcut pe numele minorei sale fiice Maria, pe care o avea din căsătoria cu defunctul ei soț, Nicolae a Macastroaei, așa că pământul în litigiu nu aparține succesiunii Elenei N. Macastroae, mama naturală a recurentului, ci succesiunii Mariei N. Macastroae, autoarea intimaților;

Că, făcând apel la tribunal, recurentul a susținut că pământul în litigiu aparținând moștenitorilor lui N. A. Macastroae, soția acestuia Elena N. Macastroae, în calitate de văduvă săracă, avea dreptul la o treime în uzufruct din succesiunea soțului său, iar dânsul ca moștenitor al Elenei N. Macastroae are drept la porțiunea în uzufruct convenită mamei sale, la care își reduce acțiunea dela prima instanță și a cerut proba cu martori spre a dovedi că mama sa a fost femeie săracă;

Având în vedere că tribunalul prin încheierea No. 7058 din 1909, după ce stabilește în drept că, potrivit art. 684 cod. civil, Elena N. Macastroae are un drept de succesiune iar nu un drept de creanță în succesiunea soțului său N. Macastroae, și că acest drept este de o treime în uzufruct, de oarece vine la succesiune în concurs cu o fiică legitimă a sa, Maria, autoarea intimaților în recurs, admite cererea recurentului de a dovedi prin martori calitatea de femeie săracă a Elenei N. Macastroae și amână procesul pentru a se asculta martori;

Că, la înfățișarea următoare, tribunalul revine asupra dispozițiilor acestei încheeri și respinge ca inutilă proba cu martori pe motiv că dreptul de uzufruct fiind personal, nu se poate nici transmite la erezi după moartea uzufructuarului, nici exercita de aceștia dacă uzufructuarul nu l-a exercitat în timpul cât a trăit;

Considerând că, după art. 160 pr. civilă, judecătorii nu sunt legați de hotărârile pur preparatorii dar sunt legați de acele hotărâri care, fără a hotărâ în totul pricina, prepară deslegarea ei, de oarece, în asemenea caz, hotărârea rezolvând un drept al părților prejudecă fondul însuși al pricinii și constituie un lucru judecat asupra căruia judecătorii nu mai pot reveni, iar îndreptarea, retractarea sau reformarea unei hotărâri se face numai după cererea părților prin căile de atac ce legea le pune la dispoziție;

Că, indiferent de chestiunea relativă la natura personală a dreptului de uzufruct și de soluțiunea dată de tribunal acestei chestiuni, care nu face obiectul recursului de față, tribunalul din moment ce prin încheierea No. 7058 din 1909, a recunoscut în speță recurentului dreptul la porțiunea din uzufruct convenită mamei sale și ca urmare dreptul de a dovedi prin martori calitatea de femeie săracă, același tribunal nu mai poate reveni asupra hotărârii sale schimbându-i soluțiunea fără a viola art. 160 al. 2 pr. civilă, săvârșind astfel și un exces de putere;

Că, de aceia, motivul de casare se găsește întemeiat și recursul urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 12 Martie 1912

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

Ministerul de finanțe cu Christache Mihailof

BĂUTURI SPIRTOASE. — LIPSA DE BREVET. — CONTRAVENȚIE. — ART. 1, 2 SI 20 L. LICENȚELOR. — ART. 23 L. MONOP. VÂNZ. BĂUT. SPIRTOASE.

Lipsa de brevet din partea aceluia care debitează băuturi spirtoase, îl face pasibil de aplicarea dispozițiilor din legea licențelor, independent de dispozițiile legii monopolului băuturilor spirtoase care se pot aplica în mod separat și

fără ca dispozițiile din legea licențelor să fie subordonate legei monopolului băuturilor spirtoase.

№ 163. — Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de finanțe, sentința tribunalului Tulcea No. 199 din 1912, dată în procesul de contravenție cu Christache Mihailof.

S'au ascultat d-l avocat G. Marinescu din partea Fiscului, în dezvoltarea motivului de casare; în lipsa intimatului.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare, ținând din violarea art. 1, 2, 4 și 20 din legea licențelor, greșită aplicare a art. 23, al. 5, 6 și 8 din legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase;

Având în vedere că, din sentința supusă recursului se constată că prin procesul-verbal de contravențiune încheiat de controlorul fiscal al județului Tulcea și aprobat de ministerul de finanțe, Christache Mihailof, intimat în recurs, a fost condamnat să plătească amendă licența întreită pe un an, pentru că a contravenit legei licențelor, prin faptul că a exercitat comerțul de băuturi spirtoase în comuna Cerna fără brevet de licență prin persoane interpuse; că, în contra acestei condamnări numitul a făcut apel, susținând, în primul rând, că nu el este proprietarul debitului de băuturi spirtoase din comuna Cerna și nu el exercită comerțul, ci un oarecare Nediu Ion Gorga, care are brevet, și că dânsul n'a făcut altceva decât să comande mărfuri pentru acest Gorga, iar în al doilea rând, că în cazul de față fiind vorba de exercitarea comerțului de băuturi spirtoase în comunele rurale pe numele unui interpus, nu este contravenția prevăzută de art. 20 din legea licențelor, ci cea prevăzută de art. 23, al. 5 și 6 din legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale, privitor la acei cari au în exploatare mai mult de o cărciumă prin persoane interpuse și cari se pedepsesc cu amendă dela 500—1000 lei și cu închisoare dela trei luni până la un an și de competența judecătorului de ocol de a le judeca; că tribunalul Tulcea, împărțind acest mod de a vedea, a admis apelul intimatului Christache Mihailof și a infirmat procesul-ver-

bal în baza căruia acesta a fost condamnat la amendă;

Văzând art. 1, 2 și 20 din legea licențelor și art. 23, al. 5 și 6 din legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale;

Considerând că, după art. 1, 2 și 20 din legea licențelor, nimeni nu poate vinde băuturi spirtoase decât în puterea unui brevet special liberat de ministerul de finanțe, valabil pentru un singur stabiliment, pedepsindu-se cu o amendă egală cu licența întreită pe un an acei ce contravin acestei dispozițiuni, iar după art. 23, al. 5 și 6 din legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase din comunele rurale, nimeni, afară de societățile de cumpătare, nu poate lua în exploatare decât o singură cărciumă, pedepsindu-se cei ce vor lua în exploatare o cărciumă rurală prin'o persoană interpusă cu o amendă de 500 până la 1000 lei și cu închisoare dela 3 luni până la un an;

Considerând că, din combinațiunea acestor texte de lege, rezultă că aceste două legi sânt cu totul deosebite între ele, se referă la cazuri cu totul distincte, au scopuri și dispozițiuni diferite și nu se înlătură una pe alta în aplicațiunea lor, așa că lipsa de brevet din partea celui care debitează băuturi spirtoase, îl face pasibil de aplicarea dispozițiilor din legea licențelor independent de dispozițiile lelei monopolului băuturilor spirtoase cari se pot aplica în mod separat și fără ca dispozițiile din legea licențelor să fie subordonate lelei monopolului băuturilor spirtoase;

Considerând că astfel fiind, tribunalul a violat sus citatele texte de lege și a săvârșit un învederat exces de putere când a infirmat procesul-verbal constatător al contravenției la legea licențelor, confundând acest fapt cu contravenția prevăzută de art. 23, alin. 5 și 6 din legea monopolului băuturilor spirtoase în comunele rurale, așa că motivul de casare fiind întemeiat, recursul cată să fie admis, casându-se sentința tribunalului.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 18 Mai 1913

Președînța d-lui N. Budișteanu, președinte

Firma F. Martin & Comp. S-sori D. H. Ivry cu Sindicul falimentului A. Rosentzweig

MANDAT COMERCIAL. — EXECUTAREA MANDATULUI. — SUME DATORITE. — NOTIFICARE. — ART. 387 ȘI 388 C. COM.

MANDAT COMERCIAL. — SUME DATORITE. — NOTIFICARE. — OPOZIȚIE.

FALIMENT. — VERIFICAREA CREANTELOR. CREDITOR. — CREANȚĂ CHIROGRAFARĂ. — JUDEĂTOR SINDIC. — ART. 387 ȘI 388 COM. C.

1° Din corelațiunea ce există între art. 387 și 388 cod. comercial, rezultă că legiuitorul comercial în vedere că în cazurile de care se face mențiune în aceste texte nu poate fi neînțelegeră între părți decât în privința cuantumului sumelor ce se datoresc, a voit să scurteze judecata și pentru aceasta a impus părților, adică mandatarului și mandantului, o procedură expeditivă și anume ca cel d'ântâi să notifice celui de al doilea ce sumă i se datorește din executarea mandatului, cu lămurire ca plata acestei sume să i se facă în termen de cinci zile dela notificare, cunoscând că, la din contra, se va procede la vânzarea lucrurilor supuse privilegiului și care sunt în păstrarea mandatarului.

2° Din moment ce mandatarul nu face opoziție la notificarea de plată ce i s'a făcut, aceasta înseamnă că recunoaște că suma ce i se pretinde o datorește, că nu are nimic de obiectat, și nevoind să deschidă o discuție pe care a crezut-o inutilă, actul a rămas procedural, dobândind prin voința legii putere de lucru judecat.

3° Din faptul că un creditor care s'a prezintat la verificare și a fost înscris cu creanța sa ca chirografar, apucă în urmă calea prescrisă de art. 387 și 388 cod. comercial; ca mai avantajoasă intereselor sale, nu i se poate face o decădere din moment ce judecătorul-sindic pus în cunoștință de cauză nu s'a conformat art. 388, adică să facă opoziție pentru a pune judecata

în măsură de a se pronunța între procedura urmată de creditor pe baza art. 387 și procedura urmată față cu procesul-verbal de verificare.

No. 26. — S'au ascultat d-l avocat G. Aslan pentru apelant și d-l avocat I. Vasilescu din partea intimatului.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de firma comercială F. Martin & Comp. S-sor D. H. Ivry, înreg. sub No. 1945 din 9 Aprilie 1913 contra sentinței tribunalului Ilfov secția comercială No. 694 din 5 April 1913, prin care se respinge contestația făcută de numita firmă la scoaterea în vânzare de către d-l jude-sindic al tribunalului comercial Ilfov a mărfurilor aflate în depozitul firmei contestatoare la prima instanță, azi apelantă;

Având în vedere sentința apelată, toate actele din dosar și concluziile ambelor părți;

Considerând că, în fapt, firma contestatoare apelantă are în depozitul său mai multe mărfuri care sunt proprietatea firmei intimată A. Rosentzweig, reprezentată azi prin d-l jude-sindic al tribunalului Ilfov; că, în calitate de mandatară a firmei intimată, are să primească dela această firmă suma de 22.454 lei 15 bani din cauza mărfurilor reprezentând un avans de bani, spese de înmagazinare, magazinaj, asigurare și vamă, avansate pentru aceste mărfuri sosite firmei din străinătate;

Având în vedere că firma contestatoare s'a prezentat la verificarea creanțelor și prin procesul-verbal de verificare a fost admisă ca creditoare chirografară pentru suma de 22.454 lei 15 bani la falimentul A. Rosentzweig;

Având în vedere că procesul-verbal de verificare a rămas definitiv; că el prin urmare are puterea unei hotărâri judecătorești;

Având în vedere că firma apelantă, după ce procesul-verbal de verificarea creanțelor a rămas definitiv, a făcut o notificare pe baza art. 387 cod. comercial judeului-sindic cerându-i plata sumei de mai sus cu privilegiu;

Având în vedere art. 387 și 388 cod. comercial; Considerând că din corelațiunea lor rezultă că legiuitorul comercial în vedere că în cazurile de care se face mențiune în aceste texte nu poate fi neînțelegeri

între părți decât de quantumul sumelor ce se datorează, a voit să scurteze judecata și pentru aceasta a impus părților, adică mandatarului și mandantului, o procedură expeditivă și anume ca cel dintâi să notifice celui de al doilea ce sume i se datorește din executarea mandatului cu lămurire ca plata acestei sume să i se facă în termen de 5 zile dela notificare, cunoscând că la din contră se va procedea la vânzarea lucrurilor supuse privilegiului și care sunt în păstrarea mandatarului. Mandantul are dreptul ca într'un termen fie dela notificare să facă opoziție la judecată și să comunice această opoziție în același termen mandatarului. Odată termenul trecut sau dacă opoziția s'a respins, mandatarul poate fără alte formalități să scoată în vânzare lucrurile ce le are în posesia sa;

Având în vedere că această procedură sumară și expeditivă este în interesul ambelor părți; că, ele nu se pot plânge de această procedură;

Considerând că, din moment ce mandantul nu face opoziție la notificarea de plată ce i s'a făcut, aceasta înseamnă că el recunoaște că suma ce i se pretinde o datorește, că nu are nimic de obiectat, că dacă actul a rămas procedural, cauza se datorește lui, căci nu a voit să deschidă o discuție pe care a crezut-o inutilă, așa că actul procedural prin voința legii a căpătat putere de lucru judecat;

Că, întrucât d-l jude-sindic căruia i s'a comunicat notificarea nu s'a conformat art. 388 cod. comercial, aceasta înseamnă că a recunoscut temeinicia cererii firmei apelante; că d-sa nu mai poate invoca autoritatea lucrului judecat ce rezultă din procesul-verbal de verificare, fiind știut că la excepțiunea lucrului judecat se poate renunța atât expres cât și tacit;

Că, în speță, ambele părți au renunțat la autoritatea lucrului judecat rezultă din procesul-verbal de verificarea creanțelor și anume firma apelantă prin faptul că a ales în urmă, calea prevăzută de art. 387 și 388 cod. comercial, iar d-l jude-sindic prin faptul că nu a făcut opoziție așa cum cere art. 388 cod. comercial;

Având în vedere că din faptul că firma apelantă s'a prezentat la verificarea creanței sale și a obținut a fi trecută ca creditoare chirografară și că în urmă a apucat calea prescrisă de art. 387 și 388 cod. co-

mercial, ca mai avantajoasă intereselor sale, nu i se poate face o decădere, din moment ce d-l jude-sindic pus în cunoștință de cauză nu s'a conformat art. 388 cod. comercial, cum trebuia în speță să se conformeze, adică să facă opoziție pentru a pune judecata în măsură de a se pronunța între procedura urmată de firma apelantă pe baza art. 387 și procedura urmată față cu procesul-verbal de verificare;

Că astfel fiind, apelul este întemeiat și ca atare urmează a fi admis și a se reforma în totul sentința apelată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Negrescu, admite apelul.

Semnați : I. Baștea, Al. D. Oprescu, Al. Negrescu.

Opiniune

Subsemnatul, sunt de părere a se respinge apelul făcut de firma F. Martin & Comp. S-sor D. H. Ivry, contra sentinței No. 694 din 5 Aprilie 1913, a tribunalului Ilfov, secția comercială, și a se confirma această sentință.

Semnat : N. Budișteanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BACĂU

SECȚIUNEA I

Audiența dela 16 Mai 1913

Președinta d-lui M. D. Patron, prim-președinte

Gh. C. Chiticaru cu V. N. Chiticaru

SERVITUTE. — DREPT DE TRECERE. — STABILIRE. — ART. 624 COD. CIVIL.

SERVITUTE. — DREPT DE TRECERE. — CODUL CALIMACH. — PRESCRIPTIE. — ART. 1911 COD. CIVIL. — ART. 1927 C. CALIMACH.

1° Servitutea de trecere fiind necontinuuă și neaparentă nu poate fi dobândită sub actualul cod civil (art. 624) prin prescripție, ci numai prin titluri.

2° Stabilirea unui drept de servitute începută sub codul Calimach, urmează a se face după prescripțiunile acestei legiuiri, potrivit art. 1911 din codul civil.

3° Sub codul Calimach ca și în dreptul roman, servituțile (șerbirile) se puteau dobândi prin prescripțiune.

Tribunalul,

Asupra apelului civil de față :

Văzând că Gh. C. Chiticaru din comuna Târgul-Trotuși, jud. Bacău, prin petiția sa din 18 Iunie

1902 înregistrată No. 6354 din 1902 a chemat în judecată înaintea d-lui jude de ocol Troțuș, jud. Bacău, pe V. N. Chiticaru și pe Tănase Lupășcu, acesta din urmă în calitate de tutore al minorilor rămași pe urma defunctului N. Chiticaru, cu același domiciliu, cerând reclamantul să i se recunoască liberul exercițiu al dreptului său de proprietate și tot odată să li se interzică pe viitor părților de a mai trece pe terenul în litigiu situat în secția Viișoara, comuna Târgul-Troțuși;

Văzând că, în cursul instanței de apel, minorii rămași pe urma defunctului N. Chiticaru devenind majori, au fost puși în proces și anume C. N. Chiticaru, D. N. Chiticaru și Marghioala Gh. Tisescu, cu consințământul soțului său Gh. Tisescu;

Văzând că, în prezenta acțiune negatorie, prin care se tăgăduiește că fondul în litigiu ar fi supus vreunei servituți, reclamantul a prezentat înaintea primei instanțe două acte sub semnătură privată aflătoare la dosar și din care unul purtând data de 1854, celălalt data de 1864, necontestate de către părțile apelanți, acte emanând dela foștii proprietari ai terenului și cu care reclamantul și-a făcut pe deplin dovada dreptului său de proprietate asupra aceluși teren;

Că, asupra aceluiași teren în litigiu apelanții pretinzând că au o servitute de trecere dobândită prin prescripție, urmează a cerceta temeinicia unei atare pretențiuni;

Considerând că servitutea de trecere, fiind necontinuuă și neaparentă, nu poate fi dobândită, sub actualul cod civil (art. 624) prin prescripție, ci numai prin titluri;

Că, însă, în speță, fiind necontestat că stăpânirea autorilor părților apelanți asupra terenului în litigiu, în ce privește exercitarea dreptului de trecere, a început sub codul Calimach, urmează conform art. 1911 cod civil, de a ne referi la acel cod cu privire la stabilirea dreptului de servitute pretins de către apelanți;

Considerând că sub codul Calimach (art. 628) ca și în dreptul român, toate servituțile (șerbirile) putându-se stabili prin prescripție (uzucapiune), urmează a vedea dacă în speță stăpânirea invocată de către apelanți întrunește toate elementele cerute de lege

spre a putea constitui titlul pe care să se poată întemeia servitutea de trecere asupra terenului în litigiu;

Considerând că, conform art. 1927 cod Calimach, șerbirile (servituțile) și alte deosebite drituri pe care le-a întrebuițat cineva pe fața unui loc străin se dobândesc prin stăpânirea de zece sau douăzeci ani;

Că, dacă se va dovedi că stăpânirea invocată de către apelanți este legiuită și că poate deci duce la uzucapiune, într'un asemenea caz servitutea de trecere dobândită sub legea veche rămâne validă și sub actualul cod civil, dat fiind că o lege nouă nu poate avea efect retroactiv (art. 1 cod. civil);

Considerând că, sub imperiul codului Calimach, pentru ca o stăpânire să fie utilă și să ducă la prescripție, trebuie să fie dreaptă, adică bazată pe un titlu oarecare, să fie cu bună credință, să fie neprihănită, adică să nu se exercite cu sila (cu putere) sau cu viclesug sau prin rugăminte, și în fine să fie necurmată, adică neîntreruptă în tot cursul termenului hotărât de lege (art. 1915 și urm. din acel cod);

Că, în speță, admindându-se apelanților martorii, urmează a vedea dacă din depozițiile lor rezultă dreptul pretins de către apelanți;

Considerând că, din depunerile marturilor Gh. Iftimie, Chiriac Iftimie, Ilie a Anei, Boia Săpunaru și C. Vrânceanu audiați la fața locului în ziua de 25 Septembrie 1910 sub prestare de jurământ, conform art. 190 pr. civilă, se constată în mod precis că în primul rând Gh. Chiticaru și N. Gh. Chiticaru, bunicii și tatăl apelanților, și apoi și apelanții au exercitat cu începere dela anul 1850 asupra terenului în litigiu o stăpânire cu sila, cu putere în ce privește dreptul de trecere pe acest teren, din care cauză erau totdeauna în ceartă cu reclamantul și cu tatăl acestuia C. Chiticaru, al căror drept de proprietate am văzut că rezultă pe deplin din cele două acte sub semnătură privată mai sus menționate și emanate dela foștii proprietari ai terenului și anume V. Gheorghiu și I. Ardeleanu;

Că, deci, stăpânirea exercitată de către apelanți și de către autorii lor fiind prihănită, adică cu sila și cu putere, urmează că nu este legiuită spre a putea desăvârși uzucapiunea în condițiile cerute de codul Calimach, sub regimul căruia a început.

Că, astfel fiind, rezultă că apelanții nu au putut dobândi prin uzucapiune vre o servitute de trecere asupra terenului în litigiu, așa că urmează a se respinge apelul și a se confirma cartea de judecată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător C. St. Bossie, respinge apelul, etc.

Semnați: M. D. Patron, C. St. Bossie.

Deschiderea anului judecătoresc

Cu ocaziunea deschiderii anului judecătoresc, la tribunalul de Romanați, unde s'a înființat o nouă secțiune, d-l I. Hagiescu-Miriște, intrând în funcțiunea de prim-președinte prin o foarte bine meritată înaintare, a roșit următoarea cuvântare inaugurală care a produs o impresiune esecelentă în cercul juridic local și ne facem o plăcere a-i da publicitate în coloanele *Dreptului*.

Domnilor,

Nu voi face să renască un obicei, deja desființat, al discursului pentru deschiderea anului judecătoresc, însă față de solemnitatea ¹⁾ la care a-ți asistat făcând ca această deschidere să ia alte proporțiuni, câteva cuvinte se impun.

Recunoștința, în sensul nobil al cuvântului, după maximele lui La Rochefoucauld, creațiunea unui spirit practic și interesat, nu ar exista; pe noi însă toamă imboldul acestei stări sufletești, rezultat al binefacerilor ce am primit, ne obligă să vă vorbim astăzi. După noi, recunoștința este prinșul de dragoste și respect ce aducem și păstrăm aceloră, ale căror frumoase acțiuni ne-au fost de folos; orice alt scop ascuns în manifestarea acestui sentiment numai este recunoștință.

Să mulțumim dar, astăzi, acelor adevărați români-romanățeni și nobilului lor fruntaș, cari, pătrunși de interesul justiției acestui județ, au luptat pentru crearea celei de a doua secțiuni.

Numele lor este pe buzele și în inimile d-voastră pentru a nu fi nevoie să-l reproduc.

Să mulțumim asemenea și d-lui ministru al justiției, pentru sollicitudinea și căldura cu care a îmbrățișat proiectul, făcându-l realitatea de astăzi.

¹⁾ Prestase jurământul primul-președinte, primul-procuror, președintele secțiunii a II-a, atunci înființată, judecătorii și sta-giarii noii numiți.

Când țara — sub conducerea celui mai înțelept și duios Rege, uitător de cei 70 ani ai vârstei sale, nu a pregetat să treacă de două ori, în această campanie, pe câmpiile Bulgariei, pentru a fi în mijlocul bravei lui oștiri — a dovedit lumii însușiri, care o așează în fruntea popoarelor din Balcani și alături de cele însemnate ale Occidentului, și nouă magistrați și avocați ni se impune a îndoi sforțările ca să fim la înălțimea avântului ei, în viitor.

Dacă ne întoarcem privirile cu aproape 18 ani în urmă, la justiția acestui județ, vedem cu mulțumire că an după an, ea a realizat cont nue progrese.

În materie penală, atunci, în fiecare Lună, zi destinată judecării proceselor cu arestații aveam două trei procese cu furturi de vite.

De câțiva ani încoace, aceste furturi nu se mai comit, și putem zice cu mare satisfacțiune că țaranul își poate lăsa fără grije vitele în câmp, noaptea la pășune sau coșare, fără a se mai teme de răi făcători.

Acest progres îl datorim grijei ce s'a pus pentru dovedirea autorilor de furturi și mai cu seamă a tăinuitorilor și în pedepsirea lor cu asprime, cu pedepse privative de libertate și de lungă durată. Dacă pentru aceste delikte în cari perversitatea agentului rezultă din toate împrejurările comiterii faptului: noaptea, în asociațiune, prin spargere, ajutați și de tăinuitorii, oameni cu dare de mână, severitatea noastră bine aplicată a dat acest rezultat îmbucurător; pentru delictetele însă, ca bătăi, insulte și altele, cam de aceeaș gravitate, datorite mai mult lipsei factorului moral al instrucțiunii și educațiunii decât firei perverse a poporului, am păstrat o mare indulgență.

În asemenea cazuri, am crezut că o amendă însoțită de morală, prevenind pe delicuenți a nu recădea în greșală, spre a nu fi aspru pedepsiți cu închisoare, este cea mai potrivită și umană pedeapsă. Rezultatul a fost că nu am avut recidive, însă numărul infracțiunilor de acest fel s'a păstrat și cred că se va păstra încă mult timp, până ce lumina îmblânzitoare a sufletului mulțimei va străluci cu mai multă putere pentru ea.

Prin grija ce s'a dovedit tutulor că ne preocupă descoperirea adevărului; că prin sita bine organizată a tribunalului, la adăpost de orice influență, se cerne

cu mult descernământ, faptele supuse aprecierilor noastre, am reușit să nu mai avem de judecat, ca în primele timpuri, procese înscenate din răzbunare.

În materie civilă, cred că uneori, sistema de a pune pe impricinați față în față, pentru a se explica asupra neînțelegerilor dintre ei, atunci când apărătorii, expunând faptele după arătările lor inexacte, nu ne puteau lumina, a dat bune rezultate pentru descoperirea adevărului.

Orcât de frumoase ar fi pledoariile, când ele ascund o parte din adevăr, ar fi ca și cum la bară avocații părților s'ar încumeta a face să coincidă jumătăți ce cred fiecare a fi ale aceluiaș obiect—faptul picinei — când în realitate fiind jumătăți dela obiecte deosebite, nu vor coincide vre odată spre a ne reda adevărul unul și singur. În asemenea împrejurări confruntarea civilă, ca să o numesc astfel, în care și cel mai fin scapă câte un cuvânt sub privirile adversarului având aerul să'l înă de scurt, ne permite ca atât celelalte probe deja administrate să fie mai just apreciate și toate împreună să reconstituiască adevărul, atât de mult căutat.

Ați observat că, în aceste confruntări, de multe ori și fisionomia și cuvintele prerdute în înghițituri divulgă ceia ce sufletul vrea să ascundă.

În lungul șir de ani, de care vorbirăm, am avut totdeauna în vedere frumosul principiu: că cea mai bună lege este aceea care lasă cât mai puțin la arbitru judecătorului, dar ați văzut și cazuri produse de varietatea infinite și multiplă a sufletului omenesc, ori neprevăzute ori incomplet legiferaute, pentru rezolvirea cărora echitatea ne a venit în ajutor; echitatea, acea dreptate eșită din bunul simț al unui creier sănătos, obișnuit cu dreapta judecată și legată de vibrațiunile inimii.

«Dura lex sed lex» a fost totdeauna pentru noi o regulă sacră și mai cu seamă când, prin ea, făceam să se respecte cestiuni de interes general sau în legătură cu acest interes.

În fine, pentru a nu vă reține și fără a mai insista asupra progreselor făcute de magistrați, prin perfecționarea sufletului lor zilnic, nu numai când îmbrăcau toga, dar și în raporturile lor sociale, evitând tot ce ar putea să micșoreze prestigiul deosebit de care trebuie să se bucure, putem spune cu

mare satisfacțiune că județul a avut magistrați demni, cu cari s'a putut mândri.

Și cum nu ar fi fost astfel, când ei, fiind prin excelență oameni inteligenți și convingși că dacă în natura omului este o dorință, de a ne arăta fizicul cât mai agreabil posibil, fizic atât de trecător, cum nu ar fi căutat să arate cât mai frumoasă ființa lor morală, mult mai durabilă, trăind și în sufletul supraviețuitorilor și mult mai susceptibilă de înfrumusețare, ca una ce stă în puterea noastră de a o face cât mai perfectă.

Pot zice, fără a fi contrazis, că frumusețea morală trebuie să stea în raport invers cu cea fizică, cu cât omul înaintează mai mult în viață.

Cu aceste zise, vă urez ca anul judecătoresc și cei ce vor urma să se resimtă de sacrificiul pe care țara îl face pentru ridicarea tot mai sus a prestigiului justiției; ca încrederea societății în roadele ei să meargă crescând, tranacțiunile să se facă cu ușurință și prin ele bogăția să se mărească, iar țara să meargă tot înainte.

Ion Hagiescu-Miriște

BIBLIOGRAFIE

Anunțăm cu plăcere că a apărut tomul III, partea II din Comentariile de drept civil a d-lui profesor

D. ALEXANDRESCO

cuprinzând Comentariul complet și dezvoltat al titlului *Succesiunilor ab intestat*.

Acest volum, foarte complet și bine îngrijit, eră așteptat de lumea noastră juridică, pentru că cuprinde comentariul complet al uneia din materiile cele mai importante, mai grele și mai practice ale Dreptului civil.

Ediția veche, pe lângă că eră incompletă, apoi eră aproape de negăsit și se vindea cu prețuri fabuloase.

Tabla analitică a noului volum, foarte dezvoltată, este un adevărat repertoriu de jurisprudență, care cuprinde peste *cinci* coli de tipar.

Acest volum a fost tras numai în 1500 exemplare.

Așă că putem prezice de pe acum că va fi în curând epuizat, ca și volumul VIII, care a ajuns iarăș de negăsit.

Prețul vol. III, partea II: 20 lei.

N.B. *Librării au un rabat de 20%*.

* * *

Legea asupra taxelor de timbru și înregistrare, adnotată de Aurel Sterescu, licențiat în drept. București 1913. *Librăria Nouă*. — Prețul 3. Lei